

РЕШЕНИЕ

№ 1326

гр. София, 28.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XX КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 01.12.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Красимира Милачкова

ЧЛЕНОВЕ: Боряна Бороджиева

Димитър Гальов

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **9512** по описа за **2023** година докладвано от съдия Боряна Бороджиева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) срещу решение № 5165/31.07.2023г., постановено по гр. д. № 9993/2016 г. на Административен съд София град, Първо отделение, 19 състав. С решението касаторът е осъден на основание чл.203 АПК да заплати на И. Ц. И., изтърпяващ наказание „Лишаване от свобода“, сумата от 5523 лв. обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се претърпени физически болки и страдания, предизвикани от неадекватно и ненавременно медицинско обслужване и лечение в нарушение на чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), ведно със законната лихва, считано от 10.10.2016 г. до окончателното изплащане на сумата, и е отхвърлена претенцията на ищеца в останалата ѝ част до пълния размер от 25 000 лева. Със същото решение ГДИН е осъдена и да възстанови направените по делото разноски, представляващи възнаграждения за вещи лица.

Касаторът поддържа касационно основание по чл.209, т.3 от АПК като намира, че постановеното решение е неправилно поради нарушение на материалния закон и необосновано в частта, в която е осъдена ГДИН за обезщетение с лихва и разноски. Счита, че събраните по делото доказателства опровергават твърденията на ищеца за

извършени незаконосъобразни действия на ответника и че неправилно съдът кредитирал частично някои от доказателствата, а в цялост кредитирал други. По делото не се установило ищецът да е преживял страдания, породени от условията, при които е изтърпявал наказанието си, обусловени от незаконосъобразни действия или бездействия на служителите на ответника или поне не такива, които да надхвърлят необходимото за изпълнение на целите на наказанието въздействие върху личността. Не се установявала причинно следствена връзка между битовите условия на изтърпяване на наказанието и здравословното състояние на ищеца, както и не се установява неполагане на медицински грижи съобразно здравословното му състояние. Напротив, от доказателствата по делото се установява извеждането на ищеца за консултации от външни специалисти, както и провеждане на терапия съобразно установеното, като се позовава на СМЕ и медицинските справки по делото, свидетелските показания на д-р Т., които неправилно не били кредитирани. Посочва, че не е нарушена разпоредбата на чл.3, ал.2, т.2 от ЗИНЗС, както и чл.3 от ЕКЗПЧОС. В случая липсвали доказателства, даже и като индикация, за извършени от служители на ГДИН бездействия от категорията на посочените, още по малко умишлени такива. Заключение на съда почива според ответника на вероятности, които са общовалидни и биха настъпили и при лица извън територията на затвора. По отношение размера на присъденото обезщетение 5525 лв. го намира за прекалено завишен и неотговарящ на практиката на българските съдилища, съобразен с оплакванията на ищеца, но не и със степента и продължителността на причинените страдания и техния интензитет, както и вредните последици, обичайни за лицата, поставени в условията на затвора. Позовава се на практика на ВАС на РБ. Искането е за отмяна на решението в осъдителната му част, алтернативно за намаляване на присъденото обезщетение.

Ответникът лично и чрез процесуалния си представител оспорва касационната жалба като неоснователна. В изявлението си по същество пред касационната инстанция адвокат В. прави искане съдът да присъди обезщетението в пълен размер. Ищецът заявява, че благодарение на бездействието на ответника са му направени две операции, предстои му трета.

Прокурорът намира касационната жалба за неоснователна и недоказана, решението на първоинстанционния съд - правилно.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, XX касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна.

Касационната жалба е депозирана в законоустановения срок от активно легитимирано лице срещу акт, който подлежи на оспорване, поради което същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

Като извърши служебно проверка на основание чл. 218, ал. 2 АПК и въз основа на фактите, установени от първоинстанционния съд, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият състав намира, че решението е валидно и допустимо. В тази връзка решаващият състав на съда съобрази, че това решение е постановено по отношение на акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд в рамките на правомощията му.

За да постанови обжалваното решение, съдът е събрал необходимите и относими доказателства; изпълнил е служебното си задължение да проведе съдебното

производство по начин, който е осигурил обективно, всестранно и пълно изясняване на всички обстоятелства, включени в предмета на доказване по конкретното дело, при точното съблюдаване на процесуалните правила относно събиране, проверка и анализ на доказателствената съвкупност, и не е допуснал нарушения на съдопроизводствените правила. Същият съд е изложил мотиви относно преценката на доказателствата, която е извършил. Въз основа на последните е направил изводи, които настоящият състав споделя и към които препраща на основание чл.221, ал.2, изр.2 АПК.

По доводите на касатора:

Не се установи постановеното решение да е в нарушение на материалния закон и да е необосновано. Съдът е обсъдил наличието на предпоставките от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, като е подкрепил изводите за незаконосъобразни действия и бездействия на ответника, по конкретно, че ищецът не е получил адекватно лечение и медицинско обслужване в условията на затвора, съгласно чл.128, ал.1 от ЗИНЗС, със заключенията по СМЕ: от разпита към писменото заключение на вещото лице уролог на И. се установява, че на ищеца не е оказано достатъчно адекватно лечение и е необходимо и оперативно лечение; според невролога по отношение на неврологичните оплаквания не е провеждано никакво лечение, не са изписвани съответните медикаменти и не е назначена физиотерапия, което е довело до засилване на болките и страданията на ищеца, а психиатърът не открива в медицинската документация данни на ищеца да е била провеждана системна терапия на психични оплаквания на ищеца. Предвид тази медицинска експертиза правилно съдът е направил решаващия извод, че ответникът не е изпълнил задълженията си по чл.128, ал.1 от ЗИНЗС да създаде условия за опазване на физическото и психическото здраве лишения от свобода и чл.7, т.5 чл. 7, т. 5, б. „б” от ППЗИНЗС. Това от своя страна е в противоречие с изискването лишените от свобода лица да не бъдат подлагани на излишно тежки условия и със забраната за жестоко, нечовешко и унижително отношение, съгласно чл. 3 от ЗИНЗС.

Предвид подкрепянето на изводите на съда с конкретните доказателства по делото, не е вярно изложеното от касатора, че събраните по делото доказателства опровергават твърденията на ищеца за извършени незаконосъобразни действия на ответника. Освен това съдът се е аргументирал защо кредитира едни доказателства, а други частично, както е с показанията на свидетеля Т., доколкото те влизат в противоречие със заключенията на СМЕ.

Съдът обосновано е приел наличието и на другата предпоставка от фактическия състав на отговорността на ГДИН – вредите, изразяващи се в болките и неудобствата, вследствие на заболяванията му в средата на затвора - честото и със затруднения уриниране, съпътствано с болки, наред с това болки в бъбреците и пикочния мехур вследствие на задържането на урина, както и произтичащите от неврологичното заболяване болки в гръбнака, изтръпване на ръцете и световъртеж. Най-сетне са идват и оплакванията от психичното естество. Показанията на свидетелите С. и П. също установяват негативните изживявания на ищеца, на което доказване се е позовал съдът.

Противно на твърдяното от касационният жалбоподател по делото се установява ищецът да е преживял негативните емоции, породени от условията, при които е изтърпявал наказанието си, обусловени от незаконосъобразни действия или бездействия на служителите на ответника или поне не такива, които да надхвърлят

необходимото за изпълнение на целите на наказанието въздействие върху личността. Страданията на И., свързани с множеството рецидивиращи заболявания, са доказани по безспорен начин, както и че те са се увеличавали във времето поради неосказано адекватно лечение и медицинско обслужване, което е предизвикало засилването на усещането за болка, съответно за физически и душевен дискомфорт и това е отчетено от съда в обжалваното решение.

Първоинстанционният съд е взел предвид събраните доказателства и дадените насоки от ЕСПЧ в делата М. и Н., че в случая перманентните болки и парене при уринирането, болките във врата, гърба и кръста, както и предизвикания от тях психически дискомфорт, могат да предизвикат чувство на страх от разболяване, незащитеност или малоценност, т.е. налице са доказани вреди, подлежащи на овъзмездяване по реда на чл. 284 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и следващите от ЗОДОВ.

Както е заключил първоинстанционният съд, налице е и причинно следствена връзка между констатираните незаконосъобразни действия и бездействия и констатираните вреди. Съдът в решението си правилно е заключил, че в случай, че на ищеца е било оказано подходящо, навременно, адекватно и редовно медицинско обслужване, съобразено със здравословното му състояние, той едва ли е щял да изпита болките и страданията, свързани с обостряне и усложнение на съществуващите заболявания.

Не е налице нарушение и при определяне на размера на присъденото обезщетение от 5525 лв. за двегодишния исков период, който размер не се явява прекалено завишен, както твърди ответникът. Първоинстанционният съд се е позовал на актуална съдебна практика на ЕСПЧ за това какво е адекватното при сходни обстоятелства обезщетение, което не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане и тъкмо съобразно тези насоки го е изчислил.

Правилно обезщетението е присъдено заедно със законната лихва от деня на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Разноските за възнаграждения на вещите лица, изплатени от бюджета на АССГ, законосъобразно са възложени на ответника, предвид частичното уважаване на иска, предвид разпоредбата на чл.10, ал.3 от ЗОДОВ.

По горните съображения съдът намери касационната жалба на ГДИН за неоснователна, а решението на първоинстанционният съд следва да се остави в сила в обжалваната от ГДИН част.

По повод изявлението на представителя на ищеца в заседанията на касационната инстанция, че претендира присъждане на обезщетението в пълния прредявен с исковата молба размер, същото не следва да се обсъжда от касационната инстанция, тъй като следва да се има предвид, че настоящото производство има за предмет единствено касационната жалба на ГДИН, а не и на ищеца, която касационна жалба е оставена без разглеждане с разпореждане от 04.09.2023г. на първоинстанционния съд, влязло в сила

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК Административен съд София – град, XX касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 5165/31.07.2023г., постановено по адм. д. №

9993/2016 г. на Административен съд София град, Първо отделение, 19 състав.
РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.